

Kvalitetsvurdering af

Bornholms Kunstmuseum

2008

KULTURARVSSTYRELSEN

Indhold

Kulturarvsstyrelsen kvalitetsvurderinger *3*

Kvalitetsvurdering af Bornholms Kunstmuseum *5*

Lovgrundlag og ejerforhold *6*

Arbejdsgrundlag og formål *6*

Samlinger, arkiver og bibliotek *7*

Indsamling og erhvervelser *9*

Undersøgelser og forskning *10*

Konserverings- og bevaringsarbejde *11*

Formidling *12*

Publikum *14*

Bygninger og udendørs arealer *15*

Organisation og administration *16*

Ledelse og personale *17*

Økonomi *18*

Konklusion og anbefalinger *20*

Bilag

- Kulturarvsstyrelsens notat om museets internetformidling *24*
- Udtalelse fra Det Kunsthistoriske Faglige Råd om museets forsknings- og formidlingspublikationer *25*
- Udtalelse fra Regional Udvikling, Bornholms Regionskommune, til kvalitetsvurdering af Bornholms Kunstmuseum *28*

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kulturarvsstyrelsen varetager administrationen af museumsloven. Det betyder, at styrelsen blandt andet skal sikre, at de statsanerkendte museer lever op til lovens bestemmelser.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer blev påbegyndt i 2004 og gennemføres som led i styrelsens tilsyn med og rådgivning af museerne.

Kvalitetsvurderingerne er samtidig et redskab for styrelsen til at indhente viden om museernes forhold. Set i et videre perspektiv danner kvalitetsvurderingerne grundlag for udviklingen af fælles normer og retningslinier på en række af de områder, som er centrale i museernes arbejde.

Fokus

Kvalitetsvurderingen foregår som en dialog mellem styrelsen og det enkelte museum. Dialogen er koncentreret om museets forpligtigelser i henhold til museumsloven, det vil sige varetagelsen af museets ansvarsområde samt de opgaver, der knytter sig til museets samlinger: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

Ved kvalitetsvurderingen søger styrelsen at danne sig et helhedsbillede af, hvordan museet løser sine opgaver indenfor institutionens rammer, og hvordan museet samarbejder med andre museer, offentlige myndigheder og andre interessenter. Da kvalitetsvurderingen har fokus på museets faglige forpligtigelser, vil den ikke omfatte nærmere analyser af museets organisation, ressourcer og øvrige arbejdsvilkår.

Det er Kulturarvsstyrelsens erfaring, at kvalitetsvurderingen både er et nyttigt redskab for styrelsen, for museet selv og for museets tilskudsydere. Ved kvalitetsvurderingen får museets bestyrelse, ledelse og medarbejdere anledning til at genoverveje rutiner og gennemtænke, hvordan forskellige arbejdsopgaver vægtes og hænger sammen. Kvalitetsvurderingen giver desuden museets tilskudsydere et indblik i museets forhold og virksomhed.

Processen

Kulturarvsstyrelsen udvælger hvert år et antal museer til kvalitetsvurdering ud fra kriterier, der sikrer en bred repræsentation indenfor de tre museumskategorier: de kulturhistoriske, de kunsthistoriske og de naturhistoriske museer. Styrelsen informerer ledelsen på de udvalgte museer om kvalitetsvurderingens forløb og aftaler en tidsplan for gennemførelsen af processen.

Som grundlag for kvalitetsvurderingen skal museets ledelse udfylde et spørgeskema og indsende forskningspublikationer for de seneste fire kalenderår. Herefter besøger styrelsen museet og drøfter med udgangspunkt i spørgeskemaet museets opgavevaretagelse og øvrige drift med museets ledelse og bestyrelse. Under besøget bliver museets fysiske rammer besigtiget: udstillingsområder, magasiner, værksteder og kontorer.

Styrelsen afslutter kvalitetsvurderingen med at udarbejde en rapport, som bliver sendt til museet og tilskudsyderne. Inden for tre måneder skal museets ledelse tilkendegive, hvordan man agter at følge op på rapportens anvisninger, og et år senere redegøre for, hvordan opfølgningen har fundet sted.

Spørgeskema og rapport

Spørgeskemaet er omfattende og besvarelsen fordrer en betydelig indsats, først og fremmest af museets ledelse.

Spørgeskemaet er fælles for de tre museumskategorier, hvorfor dele af spørgeskemaet ikke skal besvares af kunstmuseerne.

Spørgeskemaet kan downloades fra Kulturarvsstyrelsens hjemmeside:
<http://www.kulturarv.dk/forvaltning/museumsdrift/kvalitetsvurdering/skema02-2007.pdf>

Den afsluttende rapport følger strukturelt spørgeskemaets opbygning. Ikke alle museets svar i spørgeskemaet bliver gengivet i rapporten, men udvalgte dele af besvarelsen bliver opsummeret. De observationer og pointer, som styrelsen finder relevante at understrege, kommentere og eventuelt medgive anbefalinger, er i fokus.

Der foretages selvstændige evalueringer af museets internetformidling og forskning. Styrelsen vurderer internetformidlingen, medens museets forskningspublikationer bliver vurderet af det eller de relevante faglige råd, som hører under Kulturarvsstyrelsen. Evalueringerne bliver vedlagt rapporten som bilag.

Kvalitetsvurdering af Bornholms Kunstmuseum

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering 2008 af Bornholms Kunstmuseum er baseret på:

- Museets besvarelse af styrelsens kvalitetsvurderingsskema med bilag, som blev modtaget pr. mail i styrelsen den 12. august 2008.
- Museets 9 publikationer, som blev indsendt til bedømmelse i Kulturarvsstyrelsen den 27. februar 2008.
- Drøftelse af museets forhold på grundlag af det udfyldte skema fandt sted på Bornholms Kunstmuseum den 27. august 2008 på et møde med følgende deltagere:

Fra Bornholms Kunstmuseum:

Museumsleder Lars Kærulf Møller og administrationschef Vibeke Dam Andersen.

Fra museets bestyrelse:

Formand Christian Dohn.

Fra Kulturarvsstyrelsen:

Kontorchef Ole Winther, souschef Hanne Larsen samt museumskonsulenterne Louise Straarup-Hansen og Hanne Jönsson.

Under mødet blev museets udstillingslokaler, magasiner samt kontorer beset.

- Evaluering af museets forskningspublikationer ved Kulturarvsstyrelsens kunsthistoriske faglige råd af 7. november 2008.
- Kulturarvsstyrelsens bedømmelse af museets internetformidling af 27. oktober 2008.
- Udtalelse fra Regional Udvikling, Bornholms Regionskommune, vedrørende Bornholms Kunstmuseum af 27. marts 2008.

Lovgrundlag og ejerforhold

Bornholms Kunstmuseum er et statsanerkendt kunstmuseum efter museumslovens §15.

Bornholms Kunstmuseum er en foreningsejet institution.

Hovedtilskudsyder: Bornholms Regionskommune.

Museumsleder: mag.art. Lars Kærulf Møller

Bestyrelsesformand: Christian Dohn

Museets adresse: Otto Bruuns Plads 1, 3760 Gudhjem

Arbejdsgrundlag og formål

Museets ansvarsområde

Bornholms Kunstmuseums er statsanerkendt med følgende ansvarsområde:

Bornholms Kunstmuseum skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde, der er Bornholms kunst og kunsthåndværk i videste betydning, belyse tilstande og forandringer inden for Bornholms kunsthistorie og tilgrænsende emner.

Ud fra ansvarsområdet har museet har defineret følgende vision:

- Bornholms Kunstmuseum skal både i de arkitektoniske rammer og indholdsmæssigt være blandt de betydeligste museer i Danmark.
- Bornholms Kunstmuseum skal overfor publikum fremstå som et moderne, udadvendt og aktivt museum.
- Museets indsamling og udstillinger skal afspejle høj kvalitet og tilbyde mulighed for både den æstetiske fordybelse og erkendelse af ny viden.
- Museet skal både gennem udstillinger og tilstødende andre kulturelle begivenheder styrke formidlingen og markedsføringen af museet med henblik på at fastholde det eksisterende publikum samt tiltrække nye målgrupper.
- Museet skal være en personalemæssigt og økonomisk veldrevet institution.

Museets oprettelse

Museet blev stiftet som en del af Bornholms Museum den 4. april 1893 under tilskyndelse af den bornholmske maler Lars Hansens testamentariske bestemmelse fra 1871 om overdragelse af formue og samling til et kommende museum i Rønne.

Museet fik status som selvstændigt statsanerkendt kunstmuseum i 1971.

I 1993 flyttede museet fra Rønne til den nyopførte bygning i Rø ved Gudhjem. Museumsbygningen er tegnet af arkitektfirmaet Fogh og Følner, som sammen med Cowiconsult A/S vandt den i 1990 udskrevne konkurrence om en ny bygning.

I 2003 - ti år efter opførelsen - blev museet udvidet med 1000 m², der rummer to nye udstillingsbygninger, en udvidelse af administrationsbygningen samt en ombygning af indgangspartiet. Dermed blev udstillingsrummene til den permanente samling forøget med over 50%, og særudstillingsarealet med ca. 75%. Dertil kom bedre kontorfaciliteter, et større værksted og bedre indlastningsforhold.

En ny udvidelse, der bl.a. skal indeholde et lyslaboratorium, planlægges at finde sted indenfor de nærmeste år.

Samdriftsaftaler

Museet er ikke omfattet af nogen samdriftsaftale.

Samarbejder og netværk

Museet deltager i mange samarbejder lokalt og har både nationalt og internationalt etableret frugtbare ikke-formaliserede samarbejder.

Museet har indgået et formaliseret samarbejde med Stanford University om reality-udstillingsprojektet 'Speed Limits'. Projektet reflekterer over temaerne fart og langsomhed i en moderne kultur og introducerer en ny interaktiv tilgang til en uformel museumsbaseret læring rettet mod unge. Projektet vil bidrage til at etablere en ny interaktiv, global formidlingsplatform, der forventes af være afsluttet ca. 2013.

Museet deltager som samarbejdspartner og medarrangør af det internationale symposium 'European Glass Context', der omfatter såvel konference som udstillinger og workshops på flere lokaliteter ud over Bornholm.

Museet internationale museumsfaglige kontakter indenfor kunsthåndværk har imidlertid været få.

Kulturarvsstyrelsen noterer med tilfredshed, at museet har etableret frugtbare lokale, nationale og internationale samarbejdsrelationer, der bl.a. afspejler sig i såvel i samarbejdet med Stanford University om reality-udstillingsprojektet 'Speed Limits' samt udstillings- og konferencesymposiet 'European Glass Context'.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udbygger og udnytter sit internationale netværk af museale samarbejdsrelationer indenfor kunsthåndværk.

Samlinger, arkiver, bibliotek

Museets samling blev etableret som en traditionel dansk gallerisamling uden specifik tilknytning til kunst fra Bornholm. Fra omkring 1950 ændredes museets ansvarsområde til et snævert geografisk defineret område, således at afgrænsningen blev Bornholm og Ertholmene (Christiansø og Frederiksø).

Samlingen rummer repræsentative arbejder af bornholmsk malerkunst, kunst på papir, skulptur og kunsthåndværk fra begyndelsen af 1800-tallet til i dag. Samlingens styrke ligger især i perioden 1870-1950 omkring Zahrtmanns produktion og skole samt Modernismens gennembrud ved den såkaldte 'Bornholmerskole' bestående af kunstnere som fx Edvard Weie, Karl Isakson og Olaf Rude, der har i længere eller kortere perioder har virket på øen.

Samlingen omfatter i alt 866 malerier og 228 skulpturer, mens kunst på papir udgør i alt 2.248 stk. Samlingen af kunsthåndværk består af 691 numre.

I samlingen af kunsthåndværk finder man især keramiske værksteder og keramikere repræsenteret, der har virket på Bornholm, herunder familierne Hjorth, Munch-Pedersen og Vasegaard. Kunstmuseets samling blev udskilt fra Bornholms Museums samling i forbindelse med udflytningen fra Rønne.

Et mindre antal afrikansk skulptur på i alt 94 værker er indkommet ved arv. Samlingen falder principielt udenfor ansvarsområdet, men fungerer som referencemateriale. Den er primært udvalgt ud fra æstetiske kriterier og kun delvist identificeret i forhold til oprindelse. Hovedparten af genstandene stammer fra Øst- og Centralafrika.

Museets samling omfatter i alt ca. 5.000 værker. – I handlingsplanen for indberetning til de centrale registre anføres 6.044 stk.

Museet anfører, at samlingen i vid udstrækning er dækkende for ansvarsområdet, men finder at specielt den nyere og nyeste kunst er underrepræsenteret. Dele af samlingen, der blev erhvervet før 1950, har dog ingen relation til ansvarsområdet. Museet bedømmer dog, at kun meget få værker må anses for at være af så ringe kunstnerisk lødighed, at de kan udskilles.

Kulturarvsstyrelsen opfordrer Bornholms Kunstmuseum og Bornholms Museum til at udarbejde en mere præcis arbejdsdeling om indsamling af kunsthåndværk og udformer en konkretiseret samarbejdsaftale herom, for at området kan blive varetaget på den mest hensigtsmæssige måde.

Styrelsen anbefaler, at museet på baggrund af denne arbejdsdeling beslutter hvilke dele af samlingen, der skal overgå til det kulturhistoriske museum, Bornholms Museum.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet overvejer at udskille de øvrige dele af samlingen, der ikke relaterer til ansvarsområdet, herunder at museet ansøger styrelsen om tilladelse til at kassere de værker, museet bedømmer er af ringe kvalitet og ikke har tilstrækkelig kunstnerisk værdi.

Registrering

Samlingen blev i perioden 1893-1972 registreret i accessionsprotokoller. Fra 1972 i journalarkiv baseret på den grønne registrant, ordnet efter kunstnernavn.

Værkerne tildeles registreringsnummer bestående af museets akronym, kunsternummer og værkenummer. Anvendelsen af kunsternummer stammer fra den tid, hvor museet var en del af det kulturhistoriske museum i Rønne. Nummerkronologien blandt kunstnere, der er registreret før 2000 refererer til museumssager på det samlede museum.

Efter 2000 tildeles kunsternummer kronologisk efter det år, hvor kunstneren registreres første gang i museets samling.

Museet indberetter til KID via Regin.

Den overvejende del af samlingen, dvs. 59% er fuldt registreret, mens 5% hverken er nummeret eller dokumenteret.

I handlingsplan for indberetning til centrale registre anfører museet, at registreringsefterslæbet vil være færdigregistreret samt indberettet til KID den 1. juni 2033.

Kulturarvsstyrelsen har bevilget støtte til digitalisering af samlingen. Derfor forventer Kulturarvsstyrelsen, at hele samlingen er minimumsregistreret og digitaliseret inden 31. december 2009.

Kulturarvsstyrelsen henstiller, at det efterslæb for nyerbudninger, der aktuelt er på 5%, bringes ned på 0.

Deponeringer og udlån til andre museer, institutioner eller private

Et stort antal værker er uddeponeret til forskellige offentlige institutioner på øen. I museets 'generelle lånebetingelser' beskrives kravene til låner nærmere. Museet anfører, at de dele af samlingen, der ikke har relation til ansvarsområdet, i videst muligt omfang søges uddeponeret på relevante museer.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at de uddeponerede dele af samlingen, der ikke har relation til ansvarsområdet, udskilles fx til de statsanerkendte museer, der har dem i depot.

Deposita og indlån fra andre museer, institutioner eller private

Til styrkelse af samlingens præsentation har museet et antal værker inddeponeret fra andre kunstmuseer samt fra privatpersoner.

Arkiv

Museets arkiv rummer bl.a. et væsentligt kunstnerarkiv over stifteren maleren Lars Hansens virke samt et stort privatarkiv vedrørende samleren Herbert v. Garvens. Der findes derudover en større samling forelæsningsnotater m.v. af Niels Lergaard samt et mindre brevarkiv fra Oluf Høst.

Arkivet er manuelt registreret efter principperne i den grønne registrant.

Bibliotek

Museets bibliotek er et præsensbibliotek om kunst med hovedvægten på litteratur, der er relevant for samlingerne. Bøgerne er manuelt registreret efter decimalklassesystemet. Der er ikke adgang for publikum til at benytte biblioteket.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet bogsamling registreres i en database evt. ved hjælp fra Bornholms Centralbibliotek.

Indsamling og erhvervelser

Museet anfører, at det gennem sin indsamlings-, undersøgelses- og forskningspolitik ønsker at styrke museet, således at det kan indtage en position som hovedmuseum for regionens kunst.

Definitionen på museets ansvarsområde og den deraf følgende indsamlingspolitik har ændret sig over årene. Tidligere definerede museet "bornholmsk kunst og kunsthåndværk i videste betydning" som kunst eller kunsthåndværk produceret på Bornholm eller af bornholmske kunstnere. I dag tolker museet begrebet i sin videste betydning, forstået således, at når f.eks. Karl Isakson (en af 'Bornholmermalerne') har malet i København eller en japansk kunstner i Japan skaber en skulptur *over ideen* om Bornholm, er begge værker relevante for museets samling.

For at styrke samlingernes kvalitet og repræsentativitet planlægger museet i den kommende fire-årige planperiode at rette sin erhvervspolitik mod følgende områder:

Dansk modernisme, surrealismen, abstrakt ekspressionisme samt den stedbundne nyere kunst specielt indenfor skulptur og kunsthåndværk. Inden for billedkunsten vil følgende have den højeste prioritet: Olaf Rude, Karl Isakson, Edvard Weie, Oluf Høst, Hans Øllgaard, Erik Thommesen, Ejler Bille, Erik Ortvad, Richard Mortensen, Carl-Henning Pedersen og Jørgen Haugen Sørensen mens Gertrud Vasegaard vil blive højt prioriteret indenfor kunsthåndværk.

Der bliver foretaget et eksternt forskningstræk på museets samlinger og arkiver ca. en gang om året i forbindelse med specialeskrivning.

Det er positivt, at museets indsamlingsplaner i så høj grad vil bidrage til at styrke de allerede markante og væsentlige sider af museets ældre samling, der blev skabt af den skiftende 'koloni' af såvel fastboende som gæstearbejdende kunstnere, hvis værker indgår i et naturligt fællesskab, opstået som de er gennem gensidig påvirkning og inspiration.

Kulturarvsstyrelsen finder imidlertid, at værker erhvervet ud fra omdefineringen af museets ansvarsområde fra billedkunst produceret på Bornholm til bornholmsk kunst eller kunsthåndværk i videste betydning ikke opleves som relevante for samlingen som helhed.

Museet bør, af hensyn til koordineringen med de øvrige danske museer samt museets samling som helhed, skriftligt formulere hvilken kunstnerisk linje, museet ønsker at følge i relation til kunst eller billedkunst produceret på Bornholm eller af bornholmske kunstnere.

Der savnes en klart defineret indsamlingspolitik på kunsthåndværksområdet, der markerer og synliggør adskillelsen fra det kulturhistoriske museums ansvarsområde – fx definerer kriterierne for udvælgelse af enkeltkunstnere snarere end værksteder.

Museet bør formulere en klart defineret indsamlingspolitik både inden for billedkunst og kunsthåndværk.

Undersøgelser og forskning

Der bliver ofte foretaget et eksternt forskningstræk på museets samlinger og arkiver, fx ca. en gang om året i forbindelse med specialeskrivning.

Bornholms Kunstmuseum udfører løbende dokumentations- og undersøgelsesvirksomhed relateret til samlingerne i form af specifikke projekter med henblik på formidling gennem udstillinger ledsaget af publikationer.

Indenfor de seneste fire år har museet afsluttet fem forskningsprojekter, der alle er resulteret i publikationer. Det drejer sig om publikationer om hhv. Edvard Weie, Karl Isakson, Olaf Rude, Ernst Køie og Claus Johansen. Flere af projekterne er skabt og gennemført i samarbejde med andre museer.

Af igangværende projekter kan nævnes et forskningsprojekt om Oluf Høst i samarbejde med Oluf Høstmuseet, der påregnes publiceret i 2009, samt et forskningsprojekt i samarbejde med Stanford University og VELUX X-lab om nye interaktive formidlingsformer, der publiceres i udstillings- og artikelform med udgangen af 2009.

Museet har ikke haft tilknyttet Ph.D.- eller specialestuderende.

Museets forskningspublikationer bygger i høj grad på bidrag fra eksterne arbejdskraft.

Kulturarvsstyrelsen finder, at museet med sin forskningsindsats og gennem sine forskningsinitiativer, der bygger på samarbejde med andre museer, i høj grad bidrager til at styrke og kvalificere museets profil indenfor ansvarsområdet.

Kulturarvsstyrelsen forventer, at museet tager lignende initiativer i relation til kunsthåndværk.

Kulturarvsstyrelsen imødeser snarest en handlingsplan for publiceringen af det af Kulturarvsstyrelsen støttede Oluf Høst-projektet, der blev påbegyndt i 2003.

Forskningspublikationer

Museets forskningspublikationer er bedømt af Kulturarvsstyrelsens Kunsthistoriske Faglige Råd.

Det faglige råd konkluderer, at museets publikationer i det store og hele er centrale i forhold til museets ansvarsområde. Rådet finder det positivt, at museet i så høj grad har indgået i samarbejder med andre museer for at løfte større, forskningsbaserede udstillingsprojekter.

Rådet finder, at museet selv burde have bidraget med mere dybtgående forskning i forbindelse med disse projekter. Rådet finder det dog tydeligt, at det i perioder har været vanskeligt at finde ressourcer til at levere egentlige forskningsmæssige bidrag til disse projekter og i øvrigt opretholde et forskningsmæssigt niveau i arbejdet med museets samlinger.

Bedømmelsen vedlægges rapporten som et særskilt bilag.

Konserverings- og bevaringsarbejde

Museet angiver, at samlingen generelt er i tilfredsstillende og stabil bevaringstilstand.

Bevaringsarbejdet foretages af Fælleskonserveringen indenfor rammerne af museets andel. Der forefindes imidlertid ikke lokaler, faciliteter eller særligt teknisk udstyr til bevarings- og konserveringsarbejdet. Værker der skal under behandling, skal derfor transporteres til Fælleskonserveringen i Helsingør.

Der er ikke aftalt regelmæssigt besøg af konservator. Der foreligger ikke nogen besøgsrapport – og museet har ingen bevaringsplan for samlingen.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet på baggrund af en besøgsrapport fra konservator får udarbejdet en handlingsplan for bevaring af samlingen.

Kulturarvsstyrelsen opfordrer bestyrelsen til at overveje muligheden af at oprette fælles konserveringsfaciliteter for foreningens to museer, og dermed muliggøre restaurering af kunstværker på Bornholm.

Formidling

Strategi

Museet har ingen defineret målsætning og ingen defineret strategi på formidlingsområdet, der skal føre frem til virkeliggørelse af museets vision, der bl.a. har som mål, at museet skal tiltrække nye målgrupper.

Museet har ingen særlig formidlingsstrategi i relation til børn, unge, skoleklasser, indvandre-re/flygtninge eller andre.

Basisudstillinger

Museets permanente udstilling blev nyophængt i 2003. Der bliver løbende foretaget justeringer af udstillingen. Udstillingen afspejler museets ansvarsområde gennem et kunsthistorisk rids af væsentlige kunstnere og kunstneriske strømninger med relation til Bornholm.

Skiltningen er kun på dansk. Museet planlægger en gennemgribende renovering af skiltene, herunder tekstning på tysk og engelsk i forbindelse med nyophængning af samlingen i februar 2009.

Sammenhængen mellem de udstillede værker i den permanente samling og ansvarsområdet Bornholms kunst er ikke umiddelbart indlysende for publikum. Det anbefales, at formidlingen af værkernes relation til ansvarsområdet styrkes.

Særudstillingsvirksomhed

Museet særudstillinger er i høj grad forskningsbaserede udstillinger, der retter sig mod museets ansvarsområde, men ikke mod nogen nærmere defineret målgruppe. Der afholdes årligt ca. otte særudstillinger, hvoraf en stor del er egenproduktion, mens de øvrige produceres i samarbejde med andre museer og institutioner. Kun meget få udstillinger produceres udelukkende af andre. Udstillingerne ledsages alle af kataloger. Kun et mindretal, dvs. et eller to af katalogerne til kunsthåndværkudstillingerne, publiceres på andre sprog end dansk.

Det er prisværdigt, at museet gennemfører så stort et antal egenproducerede særudstillinger med relevans til ansvarsområdet samt indgår i samarbejder herom med andre institutioner til glæde for museets publikum. Antallet af særudstillinger forekommer imidlertid alt for højt, i betragtning af museets ressourcer og begrænsede faglige be-manding.

Da museet er en af de bornholmske turistattraktioner, der har det højeste antal stjerner, finder Kulturarvsstyrelsen, at de af museets kataloger, der ledsager særudstillinger om dansk billedkunst, også bør publiceres på andre sprog end dansk. Det samme gælder skiltningen ved værkerne.

Anden formidling

Museet har i det sidste kalenderår arrangeret en række koncerter i samarbejde med Bornholms Musikfestival og har selv været arrangør af 5-10 koncerter.

Museet afholder gratis søndagsomvisninger i hele sommerperioden og i december, ligesom der afholdes foredrag fx i forbindelse med Forskningens Dag og Historiens Dag, hvor museet var tovholder på de bornholmske arrangementer.

Kulturarvsstyrelsen foreslår, at museet udvider sine formidlingsaktiviteter til også at omfatte naturvandringer og dermed inddrage det omgivende landskab som en af inspirationskilderne til billedkunst på Bornholm.

Undervisning og formidlingsprojekter

Museet modtager et stort antal skoleklasser og gruppebesøg. Der finder kun rundvisning og undervisning af disse steder mod betaling. Dette anføres ikke på museets hjemmeside.

I museets auditorium kan publikum vælge mellem en lang række informative diasshows med relation til samlingerne. Til tre infostandere er der udarbejdet nyt info-materiale, der planlægges indarbejdet i e-museum. Infostanderne er endnu ikke i funktion. Museet har gennem det seneste år udarbejdet audio-guides til samlingen. Guiderne forventes i funktion september 2008.

Museets undervisning varetages af museets personale og ikke af en skoletjeneste.

Museet har ikke noget samarbejde med skoler og undervisningsinstitutioner om udvikling af undervisningsmaterialer – og museets materiale præsenteres ikke på museets hjemmeside og er heller ikke tilgængeligt på den nationale portal for museumsundervisning: e-museum.dk.

Kulturarvsstyrelsen finder det positivt, at museet har taget initiativ til at etablere infostandere og udarbejde audio-guides til museet.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet styrker sin indsats mod målgruppen børn, fx gennem etablering af en skoletjeneste i fællesskab med det kulturhistoriske museum, med museer i Region Sjælland eller ved fx at få seminarieelever i praktik.

Kulturarvsstyrelsen henstiller, at museet lægger sit undervisningsmateriale på e-museum.dk og dermed giver lærerne mulighed for at kvalificere deres anvendelse af museets samling.

Formidlingspublikationer

Museets særudstillinger ledsages alle af kataloger produceret til lejligheden.

Formidling på internettet

Museets hjemmeside er indtil videre primært en orienteringsside, hvor aktuelle udstillinger, arrangementer og temaer præsenteres. Der er p.t. ingen dialog mellem udstillinger og hjemmeside ud over uddybende pressemateriale. Der er ingen oplysninger rettet mod skoler. Det anføres fx ikke, at museet rundviser skolebørn mod betaling.

En udstilling produceret specielt til internettet er under produktion til 2009.

I perioden 6.april-23.juli 2008 har der været 5.823 besøg på museets hjemmeside.

På hjemmesiden er der ingen link til kollega-museet Bornholms Museum eller link til Bornholms Museumsforening.

Museets hjemmeside bedømmes særskilt.

Bedømmelsen vedlægges rapporten som et særskilt bilag.

Kulturarvsstyrelsen finder, at museets information på internettet er meget sparsom. Det er bemærkelsesværdigt, at hjemmesiden ikke er mere visuelt orienteret, ligesom formidling af kunsthistorie eller blot uddybende oplysninger om samlingen er sparsom. Der kan med fordel arbejdes på at gøre hjemmesiden mere dynamisk og appellerende ved i højere grad at formidle, hvad museet har at byde på – samt ved links at indbyde publikum til at besøge kollega-museet i Rønne

Publikum

Museet foretager årligt en brugerundersøgelse i perioden maj-august. Der udleveres minimum 300 skemaer til et repræsentativt udvalg af museets gæster – og som minimum skal 30% af de adspurgte deltage i undersøgelsen. Museets brugere bliver imidlertid ikke inddraget i udviklingen af museets formidlingsinitiativer udover overvejelserne på baggrund af de publikumsundersøgelser, der retter sig mod brugernes oplevelse af museet.

I publikumsundersøgelsen 2007 deltog overvejende danske gæster. Et af undersøgelsens resultater var bl.a. at gæsterne havde et godt indtryk af museet og overordnet var tilfreds med besøget på museet. Et resultat af undersøgelserne er imidlertid, at museet har styrket informationsniveauet ved at opsætte elektroniske infostandere, der tilbyder publikum mulighed for fordybelse i temaer omkring samlingen.

Museets venneforening består af Bornholms Museumsforening, der driver to statsanerkendte museer, Bornholms Kunstmuseum og Bornholms Museum. Medlemmer af foreningen har gratis adgang til begge museer.

Foreningen har ca. 2.700 medlemmer. Kontingentet udgør 250 kr. om året for enkeltpersoner, 350 kr. for familier.

Medlemmerne modtager hvert år en årbog enten fra Bornholms Museum eller fra Bornholms Kunstmuseum. Museet arrangerer fra tid til anden særlige arrangementer. Senest afholdtes i 2007 en rejse til Biennalen i Venezia.

Som en del af en hvervekampagne har museumsforeningen netop nedsat et udvalg, der har fået til opgave at undersøge, hvilke tiltag der eksempelvis vil kunne tiltrække børnefamilier m.fl.

Museet tilbyder derudover særrundvisninger og lignende for personale og direktion ved museets hovedsponsor, Bornholmstrafikken.

Åbningstid og besøgstal

Museets årlige åbningstid er på i alt 1.670 timer. Åbningstiden om sommeren er april, maj, september og oktober: tirs-søn 10-17 samt juni-august: alle dage 10-17. Om vinteren er museet åbent tirsdag og torsdag 13-17 samt søndag 10-17.

Museet overvejer at udvide åbningstiden for vintersæsonen 2008 med i alt 7 timer fordelt på torsdag og fredag 13-17 samt lørdag og søndag 10-17.

Antallet af besøgende udgjorde i 2007: 53.797 og i 2006: 56.549 personer. Heraf udgjorde antallet af voksne i 2007: 22.520 personer, antallet af pensionister: 9.796, antallet af børn: 4.477 og antallet af skoleelever: 5.424.

Det er positivt, at museet har taget initiativ til at analysere, hvilke grupper der besøger museet, samt at et udvalg i Bornholms Museumsforening har påtaget sig den opgave at undersøge, hvilke tiltag der kunne tiltrække børnefamilier.

Kulturarvsstyrelsen finder, at museet udviser en høj grad af service overfor publikum ved ikke at have lukkedage i de tre sommermåneder.

Bygninger og udendørs arealer

Museet ligger tæt ved Helligdomsklipperne på Bornholms østkyst. Museet er specifikt opført til funktionen som kunstmuseum i 1991-93 og senere udvidet i 2002-03. Der planlægges yderligere en udvidelse i 2012-13.

Museumsbygningens nuværende areal udgør i alt 4000 m² fordelt på 3 niveauer bestående af basisudstillinger, særudstillingslokaler, værksteder, magasiner, velfærdslokaler, café og museumsbutik samt lager og garager.

Museet oplyser, at man ønsker en udvidet klimastyring med køling.

Bygningen og grunden ejes af Bornholms Regionskommune. Så længe bygningerne anvendes til kunstmuseumsdrift er museets dispositionsret ifølge brugsaftalen uopsigelig. Grunden er på i alt ca. 70.000 m², hvoraf en del anvendes til forplads og parkering samt til åben skulpturpark. Det øvrige areal er bortforpagtet til kødkvægsafgræsning. Museet kan inddrage arealerne efter behov.

Den fulde vedligeholdelsespligt både udvendig og indvendig påhviler museet.

Magasiner

Museets magasiner er tætpakkede med et stort antal malerier placeret i stakke på gulvet. Dette er en meget uhensigtsmæssig opbevaring af kunstværkerne, der gør fremfinding af det enkelte maleri vanskelig og omstændelig samt udsætter værkerne for unødvendig slitage.

Det er overraskende, at det nyopførte museum allerede er blevet udvidet én gang siden opførelsen og nu planlægges udvidet endnu en gang – mens basale sikringsmæssige krav til opbevaringen af samlingen såsom trædrammer til ophængning af malerier ikke er på plads.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at Bornholms Kunstmuseum udarbejder en handlingsplan for en løsning af magasinproblemet, både hvad angår tilstrækkelig plads samt bevaringsmæssig korrekt opbevaring. Planen kunne evt. omfatte etableringen af et nyt fælles magasin i samarbejde med Bornholms Museum.

Sikring

Museet er fuldt brandsektioneret og forsynet med automatiske branddøre. Der er direkte alarmering til brandvæsen og Civilforsvaret. Brandanlæg og slukningsudstyr kontrolleres en gang om året. Anlægget forventes dog at måtte udskiftes på grund af alder indenfor de nærmeste år.

Museet har ingen instruks for tømning af museet for gæster ved lukketid.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udarbejder en instruks, der omfatter tømning af museet for gæster ved lukketid.

Materiel og inventar

Museet anfører, at det har det nødvendige udstyr og materiel for varetagelsen af museets opgaver.

Den planlagte udvidelse af IT-båret formidling vil imidlertid kræve en væsentlig forøgelse af museets datakraft.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udarbejder en handlingsplan for forbedring af opbevaringsforholdene på magasinerne, for forbedring af klimasiden samt forøgelse af museets datakraft.

Organisation og administration

Bornholms Kunstmuseum har ingen aftaler, resultatkontrakt eller administrative aftaler med Bornholms Regionskommune.

Bogholderi- og regnskabsfunktionen varetages af administrationschefen, der også forestår lønadministrationen og fungerer som webmaster.

Der er ikke udarbejdet regnskabsinstruks eller anvisninger på regnskabsmæssige procedurer og ansvarsfordelinger. Der findes desuden ingen journal- eller arkivplan.

IT-drift

Museets IT serviceres og overvåges af et eksternt IT-firma. Museets ansatte har ingen kompetencer til servicering og vedligehold af IT.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udarbejder:

- *en handlingsplan for et administrationsfællesskab med det kulturhistoriske museum, der frigør personaleresourcer og reducerer antallet af dobbeltfunktioner på museet.*
- *en journal- og arkivplan.*
- *en handlingsplan for en bæredygtig udbygning af IT-kompetencen på museet bl.a. med henblik på at nedbringe omkostningerne i forbindelse med museets fremtidsprojekt. Museet bør her overveje muligheden af en fælles it-løsning med regionskommunen og Bornholms Museum, hvor et større driftsmiljø kan bevirke øget sikkerhed, mulig adgang til licenser og lignende samt muligvis medføre økonomiske fordele.*

Ledelse og personale

Bornholms Kunstmuseum har bestyrelse fælles med det kulturhistoriske museum Bornholms Museum, der har hjemsted i Rønne. Museets bestyrelse er dermed fælles bestyrelse for de to statsanerkendte museer på Bornholm, der begge ejes af Bornholms Museumsforening. Bestyrelsen udgør samtidig Museumsforeningens bestyrelse. Foreningens generalforsamling er museets øverste myndighed.

De to museers bestyrelse består af i alt 11 medlemmer. Syv af medlemmerne vælges på generalforsamlingen i Bornholms Museumsforening, to medlemmer udpeges af Bornholms Regionskommune, mens to er medarbejderrepræsentanter, én fra Bornholms Museum og én fra Bornholms Kunstmuseum.

De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer består af seks mænd og en kvinde, mens regionskommunen har udpeget både en mand og en kvinde. Det samme gælder medarbejderne.

For at kunne varetage det enkelte museums særlige virksomhed har bestyrelsen nedsat to forretningsudvalg - ét for kunstmuseet, og ét for det kulturhistoriske museum.

Forretningsudvalget for Bornholms Kunstmuseum består af bestyrelsens formand og næstformand, to foreningsvalgte bestyrelsesmedlemmer, medarbejderrepræsentanten for Bornholms Kunstmuseum og lederen af museet. De to forretningsudvalg ledes begge af bestyrelsesformanden.

Bestyrelsen har ikke taget strategiske initiativer eller beslutninger for at styrke museets rolle i lokalsamfundet. Dialogen med de kommunale tilskudsydere om deres forventninger til museet har bestyrelsen overladt til ledelsen.

Der har ikke været foretaget en samlet gennemgang af ICOMs etiske regler, hverken for bestyrelsen eller med personalet.

Det er Kulturarvsstyrelsens indtryk, at Bornholms Museumsforenings bestyrelse spiller en forholdsvis tilbagetrukket rolle i udviklingen af Bornholms Kunstmuseum. Det er afgørende for museets fremtidige virke, at museet har en aktiv bestyrelse, som løbende sætter museets rolle og udvikling på dagsordenen. Styrelsen opfordrer bestyrelsen til at styrke sin deltagelse og blive en mere aktiv medspiller i udviklingen af museets målsætninger, strategi og rolle i lokalsamfundet.

Styrelsen anbefaler museets bestyrelse og leder at opprioritere dialogen med Bornholms Regionskommune om hovedtilskudsyderens forventninger til museet med henblik på at udvikle samarbejdet med kommunen til gavn for såvel kommune som museum og lokalsamfund.

Styrelsen anbefaler Bornholms Museumsforening at overveje perspektiverne i at nedsætte en separat bestyrelse for hver af foreningens statsanerkendte museer, så hver institution kan opnå en mere engageret, dynamisk og faglig fokuseret opbakning fra sin bestyrelse.

Kulturarvsstyrelsen forventer, at ICOM's etiske regler gennemgås snarest.

Personale

Museets fastansatte kunsthistoriske personale består af én person: museets leder.

Af fuldtidsansat fast personale findes derudover en administrationschef, en forvalter, en forvalterassistent samt to funktionærer til kustodefunktioner kombineret med butiks- og biblioteksopgaver. Det deltidsansatte faste personale omfatter en timelønnet grafiker, en kustode, to rengøringsassistenter og en kustode i fleksjob.

Af andet personale har museet en fuldtidsansat kunsthistoriker i tidsbegrænset (2 årig) ansættelse, en fuldtidsansat projektleder, en studentermedarbejder, to kustoder og en rengøringsassistent.

Museet har en nedskrevet personalepolitik, der findes som en personalehåndbog.

Museet anfører, at det i forhold til den daglige drift anser personalets sammensætning, ansættelsesforhold og kvalifikationer for rimeligt dækkende. Museet anser det imidlertid for en svaghed, at museet ikke råder over særlige kompetencer indenfor museumsformidling samt IT. Museet er opmærksom på, at der på grund af bygningsmassens størrelse og kompleksitet vil være behov for bredere kompetencer indenfor VKO og anden teknik.

Kulturarvsstyrelsen finder, at museets fastansatte stab indenfor det kunsthistoriske område er meget smal. Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museets kunsthistoriske medarbejderstab styrkes, således at den omfattende viden, der oparbejdes hos medarbejderen fastholdes i institutionen.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet under indtryk af den forestående såvel bygningsmæssige som aktivitetsmæssige udvidelse udarbejder en handlingsplan for fremtidig bemanning på personaletsiden, specielt på det kunsthistoriske og det tekniske område.

Økonomi

Bornholms Kunstmuseums samlede driftsbudget lå i 2007 på i alt 8.2 mio. kr.

Tilskud fra Bornholms Regionskommune	1.457.720 kr.
Tilskud fra Staten iht. §15	753.021 kr.
Øvrige statstilskud	635.654 kr.
Ikke-offentlige tilskud	3.265.145 kr.
Entréindtægter	2.107.073 kr.
Andet	<u>63.393 kr.</u>
	8.218.613 kr.

Over halvdelen af museets budget stammer fra ikke-offentlige kilder. Heraf bidrager Museumsforeningen og museets faste sponsorer med i alt ca. 0,5 mio. kr.

I forbindelse med den forventede udbygning har museet søgt Bornholms Regionskommune om forhøjet driftstilskud. Regionskommunen har på den baggrund besluttet at forhøje museets driftsbudget fra 2010 med 900.000 kr., hvilket giver museets tilskudsgrundlag et løft, der fjerner museet fra minimumstilskudsniveauet for statsanerkendte museer og bringer det op på maksimum.

Kulturarvsstyrelsen finde det prisværdigt, at museet har kunnet skabt så store egenindtægter i form af sponsorstøtte og entréindtægter. Disse indtægter udgør en betragtelig del af det samlede driftsbudget og er årsag til at museet modtager det maksimale statstilskud.

Kulturarvsstyrelsen finder det prisværdigt, at museet allerede på planlægningsstadiet for udvidelsen af museet har henvendt sig til Regionskommunen med henblik på forøgelse af tilskuddet for 2010, og finder det glædeligt, at Regionskommunen har givet tilsagn om at imødekomme museets ønske.

Konklusion og anbefalinger

Kulturarvsstyrelsen finder, at Bornholms Kunstmuseum i betydelig grad har nået sin vision om, at museet skal fremstå som et moderne, udadvendt og aktivt museum. Kulturarvsstyrelsen anerkender, at museet både hvad angår i de arkitektoniske og indholdsmæssige rammer er et af de mest veldrevne museer i Danmark.

Museets forsknings- og formidlingsindsats, der bygger på samarbejde med andre museer, bidrager i høj grad til at styrke og kvalificere museets profil.

Museets udvikling, der har fundet sted over en ganske kort årrække, er i høj grad finansieret gennem store egenindtægter i form af sponsorstøtte og entréindtægter som supplement til tilskuddet fra Bornholms Regionskommune.

Med den forestående udbygning af museet, der finansieres gennem sponsorstøtte samt et forhøjet driftstilskud fra Bornholms Regionskommune, tegner udviklingen til at kunne fortsætte.

Museet står imidlertid overfor museumsfaglige problemer med hensyn til opbevaring af samlingen, ligesom personalesituationen på det kunsthistoriske og det teknisk faglige område langt fra er optimal. Det kan derfor blive vanskeligere at opfylde visionen om, at museet skal være en personalemæssigt og økonomisk veldrevet institution.

Kulturarvsstyrelsens specifikke kommentarer og anbefalinger for de enkelte områder opsummeres nedenfor:

Forskning

Kulturarvsstyrelsen finder, at museet med sin forskningsindsats og gennem sine forskningsinitiativer, der bygger på samarbejde med andre museer, i høj grad bidrager til at styrke og kvalificere museets profil indenfor ansvarsområdet.

Kulturarvsstyrelsen forventer, at museet tager lignende initiativer i relation til kunsthåndværk.

Kulturarvsstyrelsens Kunsthistoriske Faglige Råd finder, at museets publikationer er centrale i forhold til museets ansvarsområde. Rådet finder det positivt, at museet i så høj grad har indgået i samarbejder med andre museer for at løfte større forskningsbaserede udstillingsprojekter.

Det faglige råd finder, at museet selv burde have bidraget med mere dybtgående forskning i forbindelse med disse projekter. Kulturarvsstyrelsen imødeser snarest en handlingsplan for det af Kulturarvsstyrelsen støttede Oluf Høst-projektet, der blev påbegyndt i 2003.

Formidling

Det er prisværdigt, at museet gennemfører så stort et antal egenproducerede særudstillinger med relevans til ansvarsområdet samt indgår i samarbejder herom med andre institutioner til glæde for publikum. Antallet af særudstillinger forekommer imidlertid alt for højt i betragtning af museets ressourcer og begrænsede faglige bemanding.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet:

- *udarbejder en målsætning og definerer en strategi på formidlingsområdet, der kan bidrage til at virkeliggøre museets vision om bl.a. at tiltrække nye målgrupper.*

- gør relationen mellem museets ansvarsområde og de enkelte værker i den permanente samling tydelig for publikum.
- udgiver kataloger på andre sprog end dansk.

Samarbejder og netværk

Kulturarvsstyrelsen noterer med tilfredshed, at museet har etableret frugtbare lokale, nationale og internationale samarbejdsrelationer, der bl.a. afspejler sig i såvel i samarbejdet med Stanford University om reality-udstillingsprojektet 'Speed Limits' samt udstillings- og konferencesymposiet 'European Glass Context'.

Indsamling og erhvervelser

Det er positivt, at museets indsamlingsplaner i så høj grad har til hensigt at styrke de allerede markante og væsentlige sider af museets ældre samling, der blev skabt af den skiftende 'koloni' af såvel fastboende som gæstearbejdende kunstnere.

Kulturarvsstyrelsen finder imidlertid ikke, at værker erhvervet ud fra omdefineringen af museets ansvarsområde til 'bornholmsk kunst eller kunsthåndværk i videste betydning' opleves som relevante for samlingen som helhed.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udarbejder:

- en indkøbspolitik koordineret med de øvrige danske museer, der formulerer en kunstnerisk linje, der også dækker den nyeste kunst.
- en klart defineret indsamlingspolitik på kunsthåndværksområdet, der markerer og synliggør adskillelsen fra det kulturhistoriske museums ansvarsområde ved at definere udvælgelseskriterier for enkeltkunstnere snarere end værksteder.

Samlinger, arkiver, bibliotek

Kulturarvsstyrelsen opfordrer museet til:

- at udarbejde en mere præcis arbejdsdeling mellem Bornholms Kunstmuseum og Bornholms Museum om indsamling af kunsthåndværk og udforme en konkretiseret samarbejdsaftale herom, for at området kan blive varetaget på den mest hensigtsmæssige måde.
- at beslutte på baggrund af denne arbejdsdeling hvilke dele af samlingen, der skal overgå til det kulturhistoriske museum, Bornholms Museum.
- at overveje at udskille de øvrige dele af samlingen, der ikke relaterer til ansvarsområdet, herunder ansøger styrelsen om tilladelse til at kassere de værker, museet bedømmer er af ringe kvalitet, dvs. ikke har tilstrækkelig kunstnerisk værdi.

Registrering

Kulturarvsstyrelsen henstiller:

- at hele samlingen er minimumsregistreret og digitaliseret inden 31. december 2009, idet Kulturarvsstyrelsen har bevilget støtte til digitaliseringen af samlingen,
- at efterskæbet for registrering af nyerhvervelser på 5% bringes ned på 0.

Deponeringer og udlån

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at de uddeponerede dele af samlingen, der ikke har relation til ansvarsområdet, udskilles til de relevante statsanerkendte museer, der har dem i depot.

Konserverings- og bevaringsarbejde

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- *at museet på baggrund af en besøgsrapport fra konservator får udarbejdet en handlingsplan for bevaring af samlingen.*
- *at bestyrelsen overvejer at etablere fælles konserverings for museumsforeningens to museer og dermed muliggøre restaurering af værker på Bornholm.*

Undervisning og formidlingsprojekter

Kulturarvsstyrelsen finder det positivt, at museet har taget initiativ til at etablere infostandere og udarbejde audioguides til museet.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museets tilbud forstærker sin indsats overfor målgruppen børn, fx gennem etablering af en skoletjeneste i fællesskab med det kulturhistoriske museum, med museer i Region Sjælland eller ved fx at få seminarieelever i praktik.

Kulturarvsstyrelsen henstiller, at museet lægger sit undervisningsmateriale på e-museum.dk og dermed giver lærerne mulighed for at kvalificere deres anvendelse af museets samling.

Formidling på internettet

Museets information på internettet er meget sparsom og meget lidt visuelt orienteret. Der kan med fordel arbejdes på at gøre hjemmesiden mere dynamisk og appellerende ved i højere grad at vise, hvad museet har at byde på. Der savnes links til kollega-museet Bornholms Museum og Bornholms Museumsforening.

Publikum

Det er positivt, at museet har taget initiativ til at analysere, hvilke grupper der besøger museet, samt at et udvalg i Bornholms Museumsforening har påtaget sig den opgave at undersøge, hvilke tiltag der kunne tiltrække børnefamilier.

Styrelsen finder, at museet udviser en høj grad af service overfor publikum ved ikke at have lukkedage i de tre sommermåneder.

Bygninger og udendørs arealer

Kulturarvsstyrelsen finder det overraskende, at det nyopførte museum allerede er blevet udvidet én gang siden opførelsen og nu plankægges udvidet endnu en gang – mens basale sikringsmæssige krav til opbevaringen af samlingen såsom trådrammer til ophængning af malerier ikke er på plads.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- *at Bornholms Kunstmuseum udarbejder en handlingsplan for en løsning af magasinproblemet både hvad angår tilstrækkelig plads samt bevaringsmæssig korrekt opbevaring. Planen kunne evt. omfatte etablering af et nyt fælles magasin i samarbejde med Bornholms Museum.*
- *at museet udarbejder en handlingsplan for forbedring af opbevaringsforholdene på magasinerne, for forbedring af klimasiden samt forøgelse af museets datakraft.*
- *at museet udarbejder en instruks, der omfatter tømning af museet for gæster ved lukketid.*

Organisation og administration

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udarbejder:

- *en handlingsplan for et administrationsfællesskab med det kulturhistoriske museum, der kan frigøre personaleressourcer og reducere antallet af dobbeltfunktioner på museet.*

- en journal- og arkivplan.
- en handlingsplan for en bæredygtig udbygning af IT-kompetencen på museet bl.a. med henblik på at nedbringe omkostningerne i forbindelse med museets fremtidsprojekt. For at få et større driftsmiljø med øget sikkerhed og mulig adgang til licenser bør museet overveje en fælles it-løsning med regionskommunen og Bornholms Museum.

Ledelse og personale

Kulturarvsstyrelsen finder, at Museumsforeningen spiller en forholdsvis tilbagetrukket rolle i udviklingen af Bornholms Kunstmuseum. Kulturarvsstyrelsen anbefaler derfor:

- at bestyrelsen styrker sin deltagelse i museet og bliver en mere aktiv medspiller i udviklingen af museets målsætninger, strategi og rolle i lokalsamfundet
- at museets bestyrelse og leder opprioriterer dialogen med Bornholms Regionskommune om hovedtilskudsydens forventninger til museet med henblik på at udvikle samarbejdet med kommunen til gavn for såvel kommune som museum og lokalsamfund
- at Museumsforeningen overvejer perspektiverne i at nedsætte en separat bestyrelse for hver af foreningens statsanerkendte museer, så hver institution opnår en mere engageret, dynamisk og faglig fokuseret opbakning fra sin bestyrelse.
- at museets smalle kunsthistoriske medarbejderstab styrkes, således at den omfattende viden, der oparbejdes hos medarbejderne fastholdes i institutionen.
- at museet udarbejder en handlingsplan for fremtidig bemanding på personalsiden, specielt på det kunsthistoriske og det tekniske område.

Økonomi

Kulturarvsstyrelsen finder det prisværdigt, at museet

- har været i stand til at skabe så store egenindtægter i form af sponsorstøtte og entréindtægter.
- allerede på planlægningsstadiet for udvidelsen af museet har fået tilsagn fra Regionskommunen om foreøgelse af tilskuddet for 2010.

Kulturarvsstyrelsens notat om museets digitale formidling på internettet

Overordnet design

Bornholms Kunstmuseum har en hjemmeside på adressen www.bornholmskunstmuseum.dk. Hjemmesiden er enkel og overskuelig i udtryk og opbygning med en vandret menulinie og underpunkter i en lodret venstrestillet menu. Alle siderne er indrammet af den lodrette menulinie, et billede af museet som overligger og syv skiftende fotografier af museets arkitektur i højre side.

Hjemmesiden rummer grundlæggende informationer om museets samling, udstillinger, arkitektur og praktiske oplysninger for besøgende. Der er desuden en online-butik, hvor museet sælger kataloger og publikationer.

Museets samling og arbejdsområde er præsenteret gennem korte tekster om ti udvalgte værker og ni nedslag i den bornholmske kunsthistorie. Billeder af den omtalte kunst er markant fraværende på hjemmesiden, hvor der dog henvises til databasen Kunstindeks Danmark. Hvor museets unikke arkitektur og beliggenhed er omtalt med ord, savner man ligeledes billeder, der i højere grad kunne give konkret indtryk af de rum og oplevelser, man som potentiel besøgende har i vente.

Det er bemærkelsesværdigt for et kunstmuseum, at hjemmesiden ikke er mere visuelt orienteret, ligesom formidlingen af kunsthistorien eller blot uddybende oplysninger om samlingen er meget sparsom.

Fra et brugerperspektiv fremtræder hjemmesiden forholdsvis statisk, idet den ikke inviterer til at gå på opdagelse i kunsten og heller ikke i særlig grad forsøger at give brugeren appetit på at besøge museet. Der kan med fordel arbejdes på at gøre hjemmesiden mere dynamisk og appellerende ved i højere grad at formidle, hvad museet har at byde på.

Brugervenlighed

Hjemmesiden er nem og enkel at navigere rundt på. Menupunkter, som ligger et niveau dybere end den venstrestillede menu, er dog ikke synlige, når man klikker sig ind på undersiderne, hvilket afviger fra den ellers enkle navigation.

Hjemmesiden fortæller under menupunktet aktiviteter, at Bornholms Kunstmuseum er vært for en lang række kulturelle arrangementer foruden samlinger og udstillinger. Der findes dog intet indhold under underpunkterne koncerter, foredrag, børn og opera.

Siden om museets faciliteter afviger fra de øvrige sider konsekvente brug af samme skrifttype og størrelse.

På siden med links skal linket til Kulturarvsstyrelsen justeres, da det henviser til en fejlmelding.

(Hjemmesiden er sidt besøgt den 27. oktober 2008)

JHA

Udtalelse fra Det Kunsthistoriske Faglige Råd

Evaluering af den kunsthistoriske forskning på Bornholms Kunstmuseum

Fremsendte publikationer 2004-2008

1.

Møller, Lars Kærulff (red.), *Ole Christensen*, Bornholms Kunstmuseum, Rø 2004
ISBN 87-89059-55-7

2.

Møller, Lars Kærulff og Carlberg, Camilla (red.), *Karl Isakson – Jeg har det kun godt når jeg maler*, Moderna Museet, Stockholm 2004 og Bornholms Kunstmuseum, Rø 2005

ISBN 87-89059-56-5

3.

Lau, Mogens (red.), *Ernst Køie*, Bornholms Kunstmuseum, Rø 2005

ISBN 87-89059-57-3

4.

Petersen, Anne Højer og Dolmer, Jane Løvschall (red.), *Olaf Rude. Retrospektiv*, Bornholms Kunstmuseum, Rø 2005

ISBN 87-89059-55-7

5.

Møller, Lars Kjæulff (red.), *3 x Salto*, udstillingskatalog, Nordjyllands Kunstmuseum og Bornholms Kunstmuseum, Rønne 2007

ISBN 87-89059-64-6

6.

Jacobsen, Lara Juhl: *European Ceramic Context*, bd. 1-3, udstillingskatalog, Bornholms Kunstmuseum, Grønbechs Gård og Hjorths Fabrik og Bornholms Keramikmuseum, Rønne 2006

ISBN 87-89059-66-2

7.

Fabritius, Elisabeth (red.), *Kunstnerkoloniernes Danmark*, Skagens Museum, Michael og Anna Anchers Hus, Faaborg Museum for Fynsk Malerkunst, Johannes

Larsen Museet, Bornholms Kunstmuseum, Oluf Høst museet, Odsherreds Kunstmuseum og Malergården, Faaborg 2007

ISBN 978-87-88686-35-7

8.

Møller, Lars Kjærulff, *Ægte forfalskninger*, udstillingskatalog, Bornholms Kunstmuseum, sted 2007

ISBN 978-87-89059-74-7

9.

Lau, Mogens (red.), *Claus Johansen (1877-1943)*, Bornholms Kunstmuseum og Gudhjem Museum, Gudhjem 2008

ISBN 978-87-89059-78-5

Det fremsendte materiale dækker perioden 2004-2008. For 1, 3 og 8's vedkommende er der tale om egenproduktioner, mens 2 samt 4-7 og 9 er samproduktioner, der er blevet til i samarbejde med andre museumsinstitutioner i ind- og udland. Hovedparten af disse publikationer knytter sig nært til museets særudstillingsvirksomhed. Publikationerne dækker perioden fra slutningen af 1800-tallet til i dag - med særlig vægt på slutningen af det 19. og begyndelsen af det 20. århundrede, hvilket spejler tyngden i museets samlinger.

Alle publikationerne er blevet til efter, at museet i 2003 blev udvidet med bedre plads til såvel egen samling som særudstillinger. I det her relevante tidsinterval har museet kun periodisk haft tilknyttet en museumsinspektør, dvs. i en længere periode har museumsdirektøren været eneste fastansatte, kunstfaglige personale. Dette forhold bør tages i betragtning, når man vurderer andelen af faglig forskning i det indsendte materiale. For langt hovedparten af disse publikationer gælder, at museets bidrag består af et forord, mens det kun for publikationerne 4, 7 og 8 gælder, at museets personale har bidraget med egentlige artikler, hvoraf primært 4 kan kategoriseres som en forskningspublikation af typen anvendt forskning, mens 7 og 8 snarere har karakter af formidlende publikationer.

Emnerne for de indsendte publikationer har alle relevans for museets profil og identitet, om end publikationer 2, 4, 7 står stærkest i forhold til museets samlingsmæssige profil. Publikationerne 5 og 6 relaterer sig til den del af museets sigte, der knytter sig til at formidle kunst- og kunsthåndværk med tilknytning til den bornholmske geografi. Publikation 8 knytter sig mere løseligt til museets samlinger, og kan som sådan vurderes som værende i periferien af museets kerneområde, både hvad angår forskningsmæssig tyngde og tematik, om end emnet er oplysende for forhold vedrørende bornholmermalerne.

For hovedparten af de tilsendte publikationer gælder, at der er tale om monografisk tilrettelagte publikationer (1-4, 9); alle om kunstnere, der er repræsenteret i museets

samlinger. Set i dette lys kunne man derfor have ønsket sig, at museet selv havde bidraget med mere dybdegående forskning. Hovedparten af disse publikationer befinder sig inden for kategorien "reflekteret dataindsamling" (1,3,9) udført af tilkøbte, eksterne skribenter, mens publikationerne 2 og 4 kan kategoriseres som "anvendt forskning", hvoraf museets faglige personale dog kun bidrager til 4 med en mere udfoldet artikel med selvstændigt noteapparat, hvoraf fremgår at artiklen primært henviser til kendte kilder i Rude-litteraturen. For 2 gælder, at publikationen er central i forhold til museets samlinger, hvor Isakson er stærkt repræsenteret. Publikationen er blevet til i samarbejde med Moderna Museet i Stockholm, og dette samarbejde synes at have været udslagsgivende for publikationens indhold, der primært sigter imod at genplacere og rehabiliterer Isakson i svensk kunsthistorie. Det havde været ønskeligt om Bornholms Kunstmuseum havde bidraget yderligere med en placering af Isakson i forhold til museets samlingers særlige identitet. Denne vinkel berøres kun sporadisk i publikationen.

Den anden gruppe af publikationer er tematisk anlagt og omhandler enten kunstnergrupperinger (5, 7) eller undersøger en særlig problematik i forhold til værker i museets samlinger (8). For især 5 og 8 gælder, at der er tale publikationer af formidlende karakter; dette gælder for så vidt også 7, der dog har element af udviklingsarbejde i sig qua sammenstillingen af hidtil adskilte vidensfelter. Man kunne imidlertid have ønsket sig mere dybtgående undersøgelser af forbindelsesleddene imellem de forskellige kunstnerkolonier.

Konklusion

Det kan konkluderes, at publikationerne i det store og hele er centrale i forhold til museets virkeområde.

Det er positivt, at museet i så høj grad har indgået i samarbejder med andre museer for at løfte større, forskningsbaserede udstillingsprojekter.

Samtidig er det dog tydeligt, at det i perioder med kun en faguddannet person har været vanskeligt at finde ressourcer til at levere egentlige forskningsmæssige bidrag til disse projekter og i øvrigt opretholde et forskningsmæssigt niveau i arbejdet med museets samlinger.

En bemanning på mindst to fuldtidsansatte kunsthistorikere forekommer at være en forudsætning for at sikre et egentligt forskningselement i museets virke. Bornholms Kunstmuseum skal opfordres til at søge eksterne midler - til eksempelvis periodiske frikøb af faglige medarbejdere - for yderligere at styrke denne del af museets aktivitet.

7. november 2008

Museumsinspektør Gertrud Oelsner
Fuglsang Kunstmuseum

Museumsinspektør Dorthe Aagesen
Statens Museum for Kunst

Kulturarvsstyrelsen
H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

27. marts 2008

Kvalitetsvurdering af Bornholms Kunstmuseum.

Styrelsen har med brev af 31. januar 2008 anmodet om eventuelle bemærkninger til ovennævnte kvalitetsvurdering samt kommunens tilkendegivelse af forventningerne til Bornholms Kunstmuseum i fremtiden.

Vi har ingen bemærkninger til selve indholdet af vurderingen i den form, den var vedlagt ovennævnte brev.

For så vidt angår fremtiden har kommunalbestyrelsen besluttet at forhøje museets driftstilskud med 900.000 kr. fra og med 2010 i forbindelse med en forventet udvidelse af museet. Udvidelsen skal bl.a. indeholde et lyslaboratorium og en udnyttelse af ny teknologi i forbindelse med udstillinger, som vil tilføre museet yderligere attraktionsværdi.

Kommunen forventer således, at museet bidrager væsentligt til væksten inden for kultur- og oplevelsesøkonomien på Bornholm og forventer også, at dette som hidtil – og i øget grad – sker i et samarbejde og samspil med de øvrige kulturinstitutioner og attraktioner på Bornholm.

Med venlig hilsen

Steen Schönemann
Stabschef
Regional Udvikling
Dir. tlf.: 56921302
E-mail: steen.schoenemann@brk.dk

